

Освіта в Україні і зарубіжних країнах :
анотований бібліографічний список
2024. – Вип. 6. – 42 с.

<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>

Освіта в Україні

1. **Актуальні проблеми правового регулювання в Україні та країнах ближнього зарубіжжя** : матеріали XIII міжнар. наук.-практ. Інтернет конф., 28 - 29 груд. 2023 р. : [тези доп.] / Львів. торг.-екон. ун-т ; [відп. ред. П. О. Куцик]. – Львів : Растр-7, 2023. – 241 с. – **Шифр зберігання в Бібліотеці: B83278** *Зі змісту: Юридична освіта в умовах воєнного стану / А. Я. Кінзірська. – С. 75-77.* Текст:

https://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/fakultety/Urydychny/Nauka/INTERNET_konferencija_28_grudnja_2023.pdf

2. **Андрій Кожем'якін** узяв участь у презентації **Проміжного звіту реалізації експериментального проєкту з переходу від військової служби до цивільного життя ветеранів війни** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // *Голос України*. – 2024. – 14 черв. [№ 109]. – Електрон. дані. *Зазначено, що Голова Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань молоді і спорту Андрій Кожем'якін під час свого виступу на цьому заході, який відбувся 11 червня у Національному університеті фізичного виховання і спорту України, акцентував, що питання переходу військових до цивільного життя є дуже важливим та має стати пріоритетним у нашій державі, а також подякував колективу університету за підтримку військових і розгляд важливого питання для захисників України. Він нагадав, що з ініціативи Комітету ВР України з питань молоді і спорту 15.02.2022 ВР України ухвалила Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт», яким запровадила новий напрям - спорт ветеранів війни. А. Кожем'якін запросив науковців*

університету долучитися до робочої групи для розробки законопроекту щодо законодавчого вдосконалення розвитку спорту ветеранів війни, який запропонували створити народні депутати України — члени Комітету з питань молоді і спорту на засіданні Комітету 13 червня 2024 р. за результатами розгляду питання: «Про виконання Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо спорту ветеранів війни». Текст: <http://www.golos.com.ua/article/378561>

3. Андрощук І. Застосування сучасних інформаційних технологій під час дистанційного навчання [Електронний ресурс] / І. Андрощук, Л. Заїка, З. Макаров // Наука і техніка сьогодні. Серія : Право. Економіка. Педагогіка. Техніка. Фіз-мат. науки. – 2024. – № 5. – С. 541-554. *Наголошено, що цифрові технології дозволяють з високою швидкістю та за низьких витрат компонувати та передавати інформацію у великих масштабах, отримувати учнями миттєвий зворотний зв'язок та адаптувати темп і курс навчання: учні можуть самі визначати послідовність вивчення матеріалу відповідно до свого досвіду та особливостей. Технології можуть використовуватись для підтримки викладання та навчання безліччю різних способів та відкривають широкі можливості у двох сферах: можуть покращити викладання шляхом усунення недоліків у якості, розширення можливостей для практики, збільшення доступного часу, персоналізації навчання та сприяти залученню учнів, дозволяючи змінювати способи подання контенту, стимулювати взаємодію та спонукати до спільної роботи. Вчителі повинні допомагати учням обмірковувати та коригувати їх особисті стратегії навчання, робити це, даючи їм регулярні завдання, швидкий зворотний зв'язок і відзначаючи прогрес учнів у досягненні цілей.* Текст : <http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/11805/11865>

4. Андрусак А. Дітей в Україні вчитимуть з допомогою ШІ, VR і Minecraft: де можна освоїти нові технології [Електронний ресурс] / Анастасія Андрусак // Focus.ua : [вебсайт]. – 2024. – 29 трав. — Електрон.

дані. Як повідомили в Асоціації інноваційної та цифрової освіти, Дитячий фонд Організації Об'єднаних Націй (ООН) (ЮНІСЕФ) та Асоціація інноваційної та цифрової освіти відкрили в Україні 16 Цифрових освітніх центрів для школярів у Херсонській, Миколаївській та Одеській областях, де діти зможуть освоїти передові цифрові технології, такі як штучний інтелект (ШІ). Міністерство освіти і науки України (МОН України) разом із міжнародними партнерами розбудовують мережу Цифрових освітніх центрів, щоб надати дітям доступ до освіти в умовах повномасштабної війни. Вказано, що нові освітні центри покликані забезпечити навчальний процес для школярів, позбавлених повноцінного доступу до навчання офлайн на прифронтових та деокупованих територіях. За словами координатора освітніх проєктів ЮНІСЕФ Анатолія Ігнатовича, до навчання у незвичайному форматі планують залучити 16 000 школярів, зокрема тих, які потребують додаткової підтримки через війну. Заступник міністра освіти і науки України Андрій Сташків зазначив, що метою освітніх центрів є забезпечення безперервного навчання школярів, надолуження освітніх втрат, надання можливості брати участь у заходах неформальної освіти, психоемоційна підтримка дітей і підлітків тощо. Текст: <https://focus.ua/uk/digital/649065-ditey-v-ukrajini-vchitimut-z-dopomogoyu-shi-vr-i-minecraft-de-mozhna-osvojiti-novi-tehnologiji>

5. Безпалов Р. Роль правового регулювання інформаційної безпеки неповнолітніх у мережі інтернет [Електронний ресурс] / Роман Безпалов, Марія Коваль // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". Серія : Юрид. науки. – 2024. – Вип. 11 (№ 1). – Електрон. дані. Зазначено, що українська система освіти потребує комплексного правового регулювання з питань забезпечення інформаційної безпеки неповнолітніх в Інтернеті. Поточні норми є фрагментарними і не забезпечують єдність етичного, цивільно-патріотичного, культурно-естетичного розвитку дитини в цифровому середовищі. Для цього необхідне додаткове закріплення компетенцій освітніх установ, спрямованих на формування

медіаграмотності учнів. Текст: <https://science.lpnu.ua/uk/law/vsi-vypusky/volume-11-number-1-40-2024/rol-pravovogo-regulyuvannya-informaciyanoi-bezpeky>

6. **Бережна Д. "Це прозора корупція". Журналіст заявив про "хитрий документ", який диктує громадам, де купувати техніку для шкільної дисципліни "Захист України" [Електронний ресурс] / Дар'я Бережна // Focus.ua : [вебсайт]. – 2024. – 21 черв. — Електрон. дані. Як заявив експерт і журналіст Володимир Горковенко у своєму блозі на "Цензор.НЕТ", Міністерство освіти і науки України (МОН України), яке очолює Оксен Лісовий, видало Наказ, котрий фактично змушує громади робити закупівлі в конкретного виробника ("Про затвердження особливостей використання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам (за спеціальним фондом державного бюджету) для забезпечення викладання навчального предмета "Захист України", № 731 від 22.05.202). Цей документ регулює, як саме мають використовувати гроші із субвенції. Експерт зазначив, що йдеться про купівлю обладнання для оновленої шкільної дисципліни "Захист України": планують, що навчання відбуватиметься у спеціальних осередках зі стрілецькими тренажерами, навчальними дронами, аптечками й медичними манекенами; раз на тиждень кожен клас проводитиме в такому осередку цілий навчальний день, там викладатимуть фахові військові. Саме для обладнання таких тренінгових центрів уряд виділив 1,64 млрд грн субвенції з державного бюджету. Текст: <https://focus.ua/uk/ukraine/653574-ce-prozora-korupciya-zhurnalist-zayaviv-pro-hitriy-dokument-yakiy-diktuye-gromadam-de-kupuvati-tehniku-dlya-shkilnoji-disciplini-zahist-ukrajini>**

7. **Бондаренко Н. П. Концептуальні контроверзи освітнього середовища як світоглядний виклик [Електронний ресурс] / Наталія Петрівна Бондаренко // Культур. альм. – 2024. – № 1. – С. 167-176. Йдеться про пріоритети в освіті. Зазначено, що ключова проблема полягає в тому, що нині в питанні оперування освітнім середовищем превалює сукупність**

дефінітивних підходів, яка стосується суто формальних аспектів і практично повністю ігнорує фактори змістові, внаслідок чого розуміння цієї предметної сфери не набуває необхідної визначеності за критеріями проблемних викликів, перспектив, загроз і небезпек. Це заважає досягненню змістової відповідності та визначеності пріоритетів освіти. Необхідно збалансувати формальні аспекти з критеріями змістовності, такими як місія освіти та типологія мислення. Ігнорування цих аспектів може завдати шкоди якості та ефективності освіти в цілому. Текст:

<https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/330/309>

8. Борсук Д. Організація експериментального впровадження комплексної моделі управління маркетинговими комунікаціями закладу загальної середньої освіти [Електронний ресурс] / Д. Борсук // Адапт. упр. : теорія і практика. Серія : Педагогіка. – 2023. – Т. 15, № 29. – Електрон. дані. Зазначено, що завданням експериментального дослідження щодо впровадження комплексної моделі управління маркетинговими комунікаціями закладу загальної середньої освіти (ЗЗСО) є перевірка її ефективності та з'ясування впливу використання на позитивний розвиток навчального закладу. Наголошено на необхідності її впровадження в практику ЗЗСО. Наведено результати, отримані в ході експерименту та виявлено напрямки експериментальної перевірки моделі, яка складалася з чотирьох етапів: підготовчого, етапів констатуючого та формульовального експериментів та проведення контрольного експерименту. Вказано, що під час експерименту використовувалися певні методи дослідження та проводились цикли консультаційних семінарів, тренінгів, координаційних нарад щодо забезпечення використання в установах комплексної моделі управління маркетинговими комунікаціями. Описано експериментальну базу, яка складала шість ЗЗСО різного типу (гімназія, ліцей, навчально-виховний комплекс, спеціалізована школа) з різних регіонів України. Текст : <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/553>

9. **Браславська О. Цифровізація освіти : данина часу чи потреба сучасного суспільства** [Електронний ресурс] / О. Браславська, Л. Озерова // Проблеми підгот. сучас. вчителя. – 2024. – № 1 (29). – С.74-82. *Наголошено, що розвиток та поширення цифрових технологій сприяє позитивним змінам у традиційній системі освіти в напрямі формування її сучасних якостей, що характеризується створенням віртуальних освітніх платформ, за допомогою яких відбувається електронне навчання. Вказано, що для вирішення нагальних проблем суспільству необхідні нові освітні парадигми, становлення яких неможливе без цифровізації освіти як на змістовому, так і технологічному рівні. Визначено умови сьогодення, за яких майбутні вчителі мають бути всебічно підготовленими та вмотивованими до застосування всієї різноманітності сучасних цифрових технологій, що зумовлено новими проєктами модернізації освіти.* Текст :

<http://psv.udpu.edu.ua/article/view/305098>

10. **Бринько В. Вплив педагогічної комунікації на ефективність освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти** [Електронний ресурс] / В. Бринько, А. Кравченко // Адапт. упр. : теорія і практика. Серія : Педагогіка. – 2023. – Т. 16, № 31. – Електрон. дані. *Наголошено, що ефективне спілкування є ключовим фактором успіху в навчанні, що не тільки сприяє правильному засвоєнню матеріалу, але й підтримує мотивацію учнів, створює сприятливий емоційний клімат у класі. Зазначено, що цього можна досягти лише за допомогою хороших комунікаційних технік, таких як слухання та говоріння, використання позитивної та підтримувальної мови, представлення матеріалу в чіткій, зрозумілій та привабливій формі. Проаналізовано сучасний стан педагогічного спілкування в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) та його вплив на ефективність навчально-виховного та управлінського процесів у цих закладах.* Текст :

<https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/585>

11. **В Україні планують карати студентів за плагіат і ШІ в наукових роботах** [Електронний ресурс] // Читомо : [вебсайт]. – 2024. –

7 черв. – Електрон. дані. Зазначено, що Верховна Рада України (ВР України) ухвалила в першому читанні законопроект № 10392 про академічну доброчесність. Законопроект передбачає відповідальність за плагіат у науковій діяльності й написання наукових робіт за допомогою штучного інтелекту (ШІ). Законопроект стосується наукової, викладацької та освітньої діяльності й регулює присудження наукових ступенів, присвоєння вчених і педагогічних звань, а також організацію вступних випробувань, олімпіад і конкурсів. До порушень належать: відчуження авторства; академічний плагіат; приписування авторства; самоплагіат; фабрикація; фальсифікація; недоброчесне оцінювання результатів навчання тощо. За порушення наукових і педагогічних працівників можуть вилучити зі складу наукових і колегіальних органів, позбавити права брати участь у грантах і наукових проєктах, позбавити наукових ступенів і звань чи звільнити з посади. Для студентів передбачені такі санкції: попередження, повторне виконання завдання, позбавлення права участі в конкурсах, отримання стипендій, грантів або відрахування. Текст: <https://chytomo.com/v-ukraini-planuiut-karaty-studentiv-za-plahiat-i-shi-v-naukovykh-robotakh/>

12. Варнавська І. Цифрові платформи професійної освіти : дистанційна форма в умовах повномасштабної агресії 2022 – 2024 років [Електронний ресурс] / І. Варнавська, Р. Чепок // Освіта. Інноватика. Практика. – 2024. – Т.12, № 5. – С. 12-18. Зазначено, що університетам, які опинились в зоні тимчасової окупації, довелося переміщатися в інші регіони, що призвело до відірваності від власної матеріально-технічної бази, а науково-педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти у зв'язку з виїздом до більш безпечних регіонів опинились розпорошеними як по території України, так і країнах світу. Наслідком цих процесів стало 100 % перехід на дистанційну форму навчання і управління навчальними закладами. У нагоді стало використання таких цифрових платформ як: «Google Workspace for Education», «ZOOM», «MOODLE», «ChstGPT», «E-UNIVERSITY», «Mozaik Educationто» тощо. За їх допомогою відбуваються

онлайн-семінари, онлайн-конференції, дистанційне підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, симпозіуми, які виходять за межі одного закладу вищої освіти (ЗВО). Вказано, що поступово університети створюють заявку на формування нової концепції розвитку університетів як цифрових навчальних закладів. У переміщених університетах для цього вже всі необхідні передумови створені: цифрові журнали, цифрові відомості, цифрові підписи, цифрова документація тощо. Текст : <https://oip-journal.org/index.php/oip/article/view/337>

13. Верховна Рада України прийняла Закон «Про дошкільну освіту» [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2024. – 8 черв. [№ 105]. – Електрон. дані. Подано інформацію, що Верховна Рада України (ВР України) на пленарному засіданні 6 червня 2024 р. прийняла Закон України «Про дошкільну освіту». Закон розроблено з метою удосконалення функціонування системи дошкільної освіти через урахування набутого за роки незалежності України інституційного досвіду, забезпечення рівного та безбар'єрного доступу кожного українця до якісної дошкільної освіти, упровадження альтернативних механізмів фінансування дошкільної освіти, охоплення дошкільною освітою та додатковою увагою держави дітей від самого народження, впровадження ідеї автономії закладу дошкільної освіти та академічної свободи педагога, розвитку закладів дошкільної освіти усіх форм власності та інших суб'єктів освітньої діяльності, підвищення якості дошкільної освіти. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/378486>

14. Вимушена міграція у XXI столітті: виклики, цінності, рефлексії = Forced migration in the century: challenges, values, reflections : зб. тез доп. Міжнар. наук. симпозіуму, 1 - 3 груд. 2023 р., м. Аугсбург, Німеччина / [ГО «Нім.-укр. Діалог» та ін.]. – Львів : Растр-7, 2023. – 358 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Б372370** Зі змісту: Українське шкільництво за кордоном: як вплинула війна в Україні (за результатами дослідження) / І. Ключковська. – С. 135-137; Потреби вимушених мігрантів в

громадянській освіті / Ю. Петрушенко. – С. 150-152; Міграція та освіта: подолання розривів і розвиток людського капіталу / І. Ревак. – С. 168-170; Діяльність закладів вищої освіти з окупованих територій України: виклики релокації / О. Чепелюк, М. Артеменко, В. Шерстюк. – С. 174-177; Освітні практики інтеграції українських мігрантів в умовах новітніх викликів XXI століття / Л. Шпирало-Запоточна. – С. 185-188.

15. Вінтоняк О. Розвиток фахової передвищої освіти за умов воєнного стану [Електронний ресурс] / О. Вінтоняк // Молодь і ринок. – 2024. – № 5. – С. 122-128. *На основі ухвалених Верховною Радою України (ВР України), Кабінетом Міністрів України (КМ України), Міністерством освіти і науки України (МОН України) документів окреслено тенденції розвитку фахової передвищої освіти в період режиму воєнного стану – від 24.02.2024 до початку 2024 р. У цьому періоді виокремлено три стадії: першу (24 лютого – кінець квітня 2022 р.) визначено як стадію стратегічної невизначеності; другу (кінець квітня – серпень 2022 р.) – як стадію адаптації до умов воєнного стану; третю (серпень 2022 р. – початок 2024 рр.) – як стадію стабілізації та подальшого вдосконалення функціонування системи фахової передвищої освіти. Вказано на проблеми розвитку мережі закладів фахової передвищої освіти (ЗФПО) за умов воєнного часу та їх ролі у системі національної освіти. Текст : <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/305740>*

16. Воронятніков О. О. Протидія булінгу та мобінгу в особливий період [Електронний ресурс] / О. О. Воронятніков // Журн. східноєвроп. права : [електрон. наук.-практ. вид.] / ПВНЗ “Ун-т сучас. знань”. – 2024. – № 122. – С. 15-21. *Розглянуто протидію булінгу та мобінгу в умовах збройної агресії проти України. Проаналізовано історію та розвиток понять булінгу і мобінгу, закріплення їх на законодавчому рівні в Україні та розглянуто заходи протидії цькуванню в освітніх і трудових колективах. Виділено ознаки, види та причини булінгу, а також запропоновано заходи для*

створення безпечного середовища в освітніх закладах. Текст: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2024/05/voroniatnikov_122.pdf

17. **Вступ до аспірантури: скільки балів треба набрати** [Електронний ресурс] / Дзеркало тижня. – 2024. – 11 черв. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що в Україні у 2024 р. Міністерство освіти і науки змінило умови вступу до аспірантури, зокрема збільшилася кількість балів, які необхідно набрати за кожен компонент іспиту. Зазначено, що умовою допуску на навчання для здобуття ступеня доктора філософії / доктора мистецтва є успішне складання ЄВІ з оцінкою за кожний з його компонентів не менше ніж 150 балів. Майбутній аспірант також має під час складання блоку ЄВІ з іноземної мови набрати не менше 16 тестових балів, а за блок ТЗНК – не менше 17. Їх згодом переведуть у рейтингову шкалу. Якщо вступник має результати ЄВІ 2023 р., то альтернативним допуском може бути торішній результат з оцінкою за тест з іноземної мови не менше ніж 130 балів.* Текст: <https://zn.ua/ukr/UKRAINE/vstup-do-aspiranturi-skilki-baliv-treba-nabrati.html>

18. **Гавриленко К. Розвиток дистанційної освіти в Україні** [Електронний ресурс] / А. Шикун, О. Чугай // Людинознав. студії. – 2023. – № 49. – С.10-14. *Зазначено, що комп'ютеризована дистанційна освіта впроваджується в Україні вже понад 20 років і швидко розвивається у зв'язку із необхідністю організації навчального процесу спочатку під час пандемії COVID-19, а потім воєнного періоду. Проте наразі в нашій державі відсутній єдиний координаційний центр із реалізації державної політики розвитку дистанційної освіти, що спричинило певну недовіру в суспільстві до цієї форми навчання через деякі технологічні обмеження, відсутність належної інфраструктури та досвідчених спеціалістів, готових комп'ютерних програм і матеріалів. Але труднощі дистанційного навчання лише стимулювали студентів до самоорганізації та самостійності навчання, сприяли розвитку діалогу між усіма учасниками навчального процесу. Окреслено шляхи подальшого ефективного вдосконалення*

вітчизняної освітньої системи у дистанційному форматі. Текст : <http://pedagogy.dspu.in.ua/index.php/pedagogy/article/view/405>

19. **Гірак Г. Військова підготовка школярів: вивчення сучасних технологій замість муштри** [Електронний ресурс] / Галина Гірак // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2024. – 27 трав. — Електрон. дані. Зазначено, що у Верховній Раді України (ВР України) ухвалили Закон № 11092 «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення системи початкової загальновійськової підготовки». Наведено коментарі народного депутата, члена Комітету ВР України з питань освіти, науки та інновацій Романа Грищука про ключові нововведення Закону. Так, документ вносить зміни до статей законів «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про оборону України», «Про освіту» та «Про основи національного спротиву»; надає можливість залучати ветеранів, громадські та ветеранські організації до викладання предмета тощо. Як зазначила народна депутатка, голова підкомітету з питань державної молодіжної політики Комітету ВР України з питань молоді та спорту Ірина Борзова, Закон передбачає, що всі школярі з X класу, ліцеїсти, студенти закладів профтехосвіти вивчатимуть предмет «Захист України», де отримують базові навички, необхідні кожному громадянину України для збереження свого життя, здоров'я та готовності до спротиву. Нові програми з цього предмета розробляє та затверджує Міністерство освіти і науки (МОН) за погодженням із Міністерством оборони України (МО). Текст: <https://ua.korrespondent.net/articles/4689865-viiskova-pidhotovka-shkoliariv-vyvchennia-suchasnykh-tekhnologii-zamist-mushtry>

20. **Говоров Є. Аналіз стану професійної освіти України в умовах сьогодення** [Електронний ресурс] / Є. Говоров, О. Шульга // Вісн. Нац. ун-ту «Чернігів. колегіум» ім. Т. Г. Шевченка. – 2023. – Т. 180, № 24. – С. 3-9. Висвітлено стан професійної освіти як системи та окремих її ланок, таких як професійно-технічна та фахова передвища; розглянуто деякі аспекти сьогодення вищої освіти. Зазначено, що на сьогоднішній день професійна

освіта є ступеневою і характеризується певною тріадою її ланок, а саме: професійно-технічної, фахової передвищої та вищої освіти. Проаналізовано діяльність цих ланок, висвітлено позитивні зрушення та встановлено певні протиріччя як у межах самостійній діяльності закладів професійної освіти, так і в комунікації їх між собою в контексті єдиної системи. Увагу приділено фаховій передвищій освіті як найбільш новій та сучасній ланці професійної освіти, що повинна поєднати в собі всі кращі якості професійно-технічної та вищої освіти. Текст :

<https://visnyk.chnpu.edu.ua/index.php/visnyk/article/view/522>

21. Дерев'янченко Н. Особливості спілкування учасників навчально-виховного процесу в умовах воєнного стану [Електронний ресурс] / Н. Дерев'янченко, Т. Некрашевич // Наук. зап. пед. каф. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – 2023. – № 53. – С. 25-31. *Розглянуто значення процесу спілкування між учасниками освітнього процесу та описано функціональні можливості використання інформаційних технологій як інструментів онлайн-освіти в сучасному навчальному процесі. Охарактеризовано важливість врахування психологічного стану викладачів і студентів під час навчального процесу та наведено методи стабілізації психічного стану здобувачів вищої освіти у воєнний час. Встановлено, що використання технологій дистанційного навчання та засобів соціальної комунікації сприяє підвищенню мотивації здобувачів вищої освіти та забезпечує реалізацію онлайн-навчання в цілому.* Текст :

<https://periodicals.karazin.ua/pedagogy/article/view/23578>

22. Документ про освіту: хто може його отримати замість випускника [Електронний ресурс] // Дзеркало тижня. – 14 черв. – Електрон. дані. *Йдеться про те, хто може отримати документ про освіту, якщо дитина перебуває за межами України. Зауважено, що відповідно до наказу Міністерства освіти і науки (МОН), документи про загальну середню освіту та додатки до них випускникам, які тимчасово перебувають в інших регіонах України, можуть бути видані: одному з батьків, законних*

представників неповнолітнього випускника; іншим особам за довіреністю від повнолітнього випускника або від батьків неповнолітнього випускника. Довіреність має бути посвідченою нотаріально або органом місцевого самоврядування. Зауважено, що довіреність надає повнолітній випускник або батьки неповнолітнього випускника. Текст: <https://zn.ua/ukr/UKRAINE/dokument-pro-osvitu-khto-mozhe-joho-otrimati-zamist-vipusknika.html>

23. **Драгунова В. Консультаційні послуги у вищих навчальних закладах** [Електронний ресурс] / В. Драгунова // Адапт. упр. : теорія і практика. Серія : Педагогіка. – 2023. – Т. 15, № 29. – Електрон. дані. *Розглянуто особливості педагогічного консалтингу в сучасній освітній діяльності. Розкрито сутність консалтингової функції, яка базується на наданні допомоги керівникам освіти, аналізі, розробці, забезпеченні та моніторингу ефективності виконання запитаних позицій. Висвітлено основні функції консультування у закладах вищої освіти (ЗВО) та охарактеризовано напрямки співпраці консалтингових компаній з ними. Акцентовано увагу на правовому забезпеченні освітньої діяльності, науково-методичному забезпеченні навчального процесу, управлінському консультуванні. Розглянуто труднощі та протиріччя формування інформаційно-дорадчого середовища ЗВО та розвитку консалтингових послуг в освітній сфері.* Текст : <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/522>

24. **Єльнікова Г. Адаптивне управління закладами освіти в умовах воєнного стану в Україні** [Електронний ресурс] / В. Драгунова, М. Жук, С. Кретович // Адапт. упр. : теорія і практика. Серія : Педагогіка. – 2023. – Т. 16, № 31. – Електрон. дані. *Акцентовано увагу на необхідності використання адаптивних процесів для збереження соціально-педагогічної системи з метою забезпечення її виховної функції. Зазначено, що війна глобально змінила умови життя українців та призвела до необхідності забезпечення ефективного управління навчальними закладами в нестабільних*

умовах, розробки механізмів використання адаптивних процесів в управлінській діяльності учасників навчально-виховного процесу. Вказано, що, незважаючи на значні втрати під час бойових дій, учасники навчального процесу проводили онлайн-навчання та досягли певних успіхів у 2022 р., отримавши 22 медалі, здобуті на міжнародних учнівських олімпіадах. Досліджено механізми адаптаційних процесів, які спонтанно або цілеспрямовано виникають у навчальному процесі в умовах нестабільності та невизначеності. Висвітлено проблеми в організації та здійсненні навчання в період воєнного стану в Україні та проаналізовано можливі напрями розвитку освіти у повоєнний період. Текст : <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/599>

25. **Єрмоєнко О. Адаптивний підхід до наставництва у ВНЗ в умовах воєнного стану** [Електронний ресурс] / О. Єрмоєнко // Адапт. упр. : теорія і практика. Серія : Педагогіка. – 2023. – Т. 16, № 31. – Електрон. дані. Розглянуто проблему наставництва у вищому навчальному закладі (ВНЗ) з позиції адаптивного підходу. Розкрито сутність понять «наставництво», «фасилітація», «коучинг», «тьюторство» та визначено їх відмінності та особливості впливу на студентську молодь. Як способи вмотивованої наставницької діяльності визначено залучення студентів до активного наставництва та волонтерства. Наголошено, що в умовах війни організація онлайн-наставництва стає ефективною компенсацією живого спілкування, забезпечує зворотний зв'язок зі студентами, встановлює баланс між усіма учасниками навчального процесу, розширює можливості свідомого спрямування студентів на самоорганізацію. Текст : <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/576>

26. **Єщенко М. М. Управління розвитком громадянських компетентностей керівників закладів загальної середньої освіти у системі післядипломної педагогічної освіти регіону** / Марина Миколаївна Єщенко ; М-во освіти і науки України, Департамент освіти і науки Полтав. обл. військ. адмін., Полтав. акад. неперерв. освіти ім. М. В. Остроградського.

– Полтава : АСМІ, 2023. – 226 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А831832** Уточнено сутність поняття «громадянські компетентності керівників закладів загальної середньої освіти». Подано авторську модель управління розвитком громадянських компетентностей керівників закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) у системі післядипломної освіти. Висвітлено результати експериментального дослідження моделі. Надано методичні рекомендації з управління розвитком громадянських компетентностей керівників ЗЗСО.

27. Завгородня Л. В. Використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні медіаграмотності : інновації та перспективи розвитку [Електронний ресурс] / Л. В. Завгородня, Ж. В. Кожухар, Ю. М. Снітко // // Наука і техніка сьогодні. Серія : Право. Економіка. Педагогіка. Техніка. Фіз-мат. науки. – 2024. – № 5. – С. 608-620. Зазначено, що воєнні реалії зумовили появу низки нових завдань з формування медіаграмотності в освітньому процесі, необхідності провадження цифрових технологій та інтерактивних методів навчання. Окреслено найпоширеніші цифрові технології, що сприяють розвитку критичного мислення та медіаграмотності, це - навчальні онлайн-курси, онлайн-платформи та комп'ютерні ігри, яких в Україні існує досить велика різноманітність. Наведено та охарактеризовано найпопулярніші з них. Вказано, що інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) є потужним інструментом для розширення знань, накопичення цінностей, розвитку критичного мислення, формування необхідних компетентностей, та формування медіаграмотності. Текст :

<http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/11811/11871>

28. Вдовенко Т. Формування ефективного стилю керівництва закладом освіти [Електронний ресурс] / Т. Вдовенко // Наук. вісн. Ізмаїл. держ. гуманітар. ун-ту. Серія : Пед науки. – 2024. – № 66. – С.47-53. Зазначено, що питання взаємодії керівника та підлеглих у вищих навчальних закладах (ВНЗ), стиль керівництва багато в чому залежить від рівня

культури і ціннісних якостей керівника, його націленості на досягнення педагогічних результатів. Розглянуто особливості взаємодії керівників і підлеглих у державних і приватних ВНЗ. Висвітлено проблеми взаємодії керівника та підлеглих у ВНЗ та надано рекомендації щодо підвищення ефективності стилю лідерства (ефективної взаємодії керівника з підлеглими) у державних і приватних ВНЗ. Текст :

<http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/37/32>

29. **Захарін С. В. Сучасні українські реалії та освіта : формування безпеки в умовах війни** [Електронний ресурс] / С. В. Захарін // // Наука і техніка сьогодні. Серія : Право. Економіка. Педагогіка. Техніка. Фіз-мат. науки. – 2024. – № 5. – С. 631-640. *Йдеться про те, що освіта в умовах воєнного стану в Україні стала першочерговою необхідністю вітчизняної освітньої галузі. Підготовлено та ухвалено низку нормативних документів, які забезпечили право дітей на здобуття освіти незалежно від їхнього місця перебування, ужито заходи для безпечного навчання та праці для всіх учасників освітнього процесу з урахуванням досвіду роботи закладів освіти в умовах воєнного часу, а також забезпечення якості освіти, яка буде впливати на перспективи добробуту нинішніх здобувачів освіти, їх родин, громад і країни в цілому впродовж десятиліть. Зазначено, що для забезпечення навчання в Україні першочерговим є відновлення авторитету викладача, яке неможливе без освоєння ними новітніх інформаційних технологій та інновацій у сфері педагогіки. Тому у нагоді стануть онлайн-курси, стажування, програми підвищення кваліфікації, посередництвом яких викладач може оновлювати свої знання, опановувати цифрові платформи і активно залучатись до інтернет-простору.* Текст :

<http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/11813/11873>

30. **Здоровило Т. З'являться мобільні та сімейні дитсадки: ВРУ ухвалила закон про дошкільну освіту** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2024. – 7 черв. – Електрон. дані. *Йдеться про*

ухвалення Верховною Радою України (ВР України) Закону про дошкільну освіту, який пропонує сім форм організації освітньої діяльності, серед яких, зокрема, мобільні та сімейні дитсадки. Також в ухваленому Законі визначено термін "здорове освітнє середовище", уведений Президентом України у Національній стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі (НУШ), та закріплено механізми забезпечення здорового освітнього середовища у сфері дошкільної освіти.
Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/188/183621/>

31. **Іваницька О. Науково-освітні проекти НАТО в Україні** [Електронний ресурс] / О. Іваницька // Людинознав. студії. – 2023. – № 48. – С.112-116. Проаналізовано особливості та тенденції розвитку науково-освітніх проектів НАТО в Україні, здійснено комплексний аналіз науково-освітньої співпраці та проектної діяльності, що триває з 1991 р. і сьогодні актуалізувалася з огляду на виклики війни РФ проти України. Зазначено, що активна підтримка і надання допомоги у навчанні військових, реалізація науково-дослідних програм із забезпечення екологічної безпеки та вироблення стратегічних підходів у сфері науки та охорони довкілля через надання фінансової підтримки, реалізацію освітніх практик сприяє усебічній співпраці України зі світовим співтовариством у межах програми НАТО "Наука заради миру та безпеки". Тому така діяльність допоможе Україні інтегруватися у світове наукове співтовариство на умовах паритету у всіх напрямках науково-дослідної діяльності. Текст : <http://pedagogy.dspu.in.ua/index.php/pedagogy/article/view/385>

32. **Інформаційне насильство в освітньому середовищі закладів вищої освіти** [Електронний ресурс] / Я. Литвиненко, О. Біда, А. Чичук, Т. Кучай, І. Подолян // Наука і техніка сьогодні. Серія : Право. Економіка. Педагогіка. Техніка. Фіз-мат. науки. – 2024. – № 5. – С.709-717. Йдеться про випадки інформаційного насильства в закладах вищої освіти (ЗВО). Найбільш поширеними проявами є дезінформація, кібербулінг, поширення фейкових наукових досліджень, незаконне копіювання та плагіат,

політичний або ідеологічний тиск, спам і фітінг тощо. Вказано, що в подоланні підліткового насилля важливу роль відіграє просвітницько-профілактична діяльність, що спрямована на формування у підлітків знань, умінь і навичок, які сприяють відповідальній, адаптивній, безпечній поведінці. Зазначено, що ця стратегія є важливою, адже вона спрямована на налагодження відкритого діалогу здобувачів освіти, педагогів, соціальних працівників і представників поліції при формуванні просвітницької поведінки як у закладі освіти, так і поза ним. Текст : <http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/11820/11880>

33. **Карамушка Л. М. Психологія вибору копінг-стратегій керівниками освітніх організацій** / Л. М. Карамушка, Ю. С. Снігур; НАПН України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка, Укр. асоц. організац. психологів та психологів праці. – Київ : Ін-т психології ім. Г. С. Костюка НАПН України, 2024. – 187 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A831397**
Розкрито зміст копінг-стратегій, їх відмінність від психологічних механізмів захисту. Визначено особливості активних і продуктивних копінг-стратегій. Показано їх роль в управлінській діяльності керівників освітніх організацій. Подано результати емпіричного дослідження особливостей використання копінг-стратегій керівниками освітніх організацій для подолання професійного стресу. Розкрито зв'язок між вибором керівниками копінг-стратегій та організаційним розвитком освітніх організацій, вираженістю основних напрямків їх активності, стилем управління керівників тощо. Розроблено й апробовано тренінг «Психологія підготовки керівників освітніх організацій до використання продуктивних копінг-стратегій»

34. **Кубіцький С. О. Інноваційні підходи до управління розвитком персоналу в закладах освіти [Електронний ресурс]** / С. О. Кубіцький, Ю. С. Кубіцький // Актуал. питання у сучас. науці. – 2024. – № 5 (23). – С. 93-104. *Зазначено, що ефективне управління розвитком персоналу в освітніх закладах потребує комплексного та інтегрованого підходу,*

включаючи різноманітні стратегії навчання та мотивації. Вказано на необхідність посилення професійного розвитку через регулярні робочі зустрічі, семінари, а також розвиток лідерських якостей та наукової діяльності через спеціальні програми навчання та підтримки досліджень. Систематизовано набір інноваційних методів для управління розвитком педагогічного персоналу в освітніх закладах, які охоплюють різні аспекти управління, від процесу найму до кар'єрного розвитку, і пропонуються для ефективної інтеграції в освітні процеси. Надано рекомендації для підвищення ефективності управління розвитком персоналу в освітніх установах, що дозволить їм успішно функціонувати у динамічних умовах.

Текст : <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/11415/11474>

35. Кульчицька Н. Є. Аналіз фінансування муніципальної освіти в контексті міжбюджетних трансферів [Електронний ресурс] / Н. Є. Кульчицька // Ефект. економіка. – 2024. – № 5. – С.1-22. Розглянуто результати аналізу офіційних трансфертів у територіальних громадах (ТГ) Київської, Одеської, Львівської та Тернопільської областей, які дозволили оцінити загальний рівень фінансування муніципальної освіти у кожній громаді за період 2018 - 2023 рр. Вказано, що важливим результатом у реформуванні фінансового забезпечення муніципальної освіти є визначення індексу фінансової спроможності шкільної освітньої мережі територіальної громади, який показує різницю між фінансуванням шкільної освіти з державного бюджету та фінансовими потребами закладів освіти, надаючи органам місцевого самоврядування (ОМС) можливість виявити резерви для підвищення якості освітніх послуг на муніципальному рівні та ефективного використання фінансових ресурсів. Окреслено напрями та наведено рекомендації щодо вдосконалення фінансування розвитку освіти на муніципальному рівні для покращання фінансування муніципальної освіти.

Текст :

<https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/3775/3810>

36. **Лімонченко В. Реформування гуманітарно-освітньої сфери у світлі карго дискурсу** [Електронний ресурс] / Віра Лімонченко // Вісн. НЮОУ ім. Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія: зб. наук пр. – Харків, 2024. – Т. 1 (№ 60). – С. 80-92. *Проаналізовано ситуацію в освітній сфері у контексті необхідності її реформування і тих метаморфоз, що при цьому виникають. Зазначено, що між проголошеними принципами і діями виникає дистанція, яку і розкрито при задіюванні етнографічного поняття "карго-культ", застосованого як поняття соціального аналізу. Визначено специфіку організації гуманітарно-освітньої сфери, пов'язану з роботою у вимірі суб'єктивності.* Текст: <http://fil.nlu.edu.ua/article/view/297651>

37. **Мельниченко Н. Зрозуміти (і здолати) булінг** : [дізнайтеся про булінг більше, щоб його стало менше : найповніша кн. про булінг для батьків, учителів і всіх дорослих] / Настя Мельниченко ; [наук. ред. О. Западнюк]. – Харків : Vivat, 2024. – 300, [2] с. : табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A830863** *У книзі детально описано причини й види булінгу, роль кожного учасника групи, а також ролі дорослих, які є модераторами соціальної взаємодії між дітьми. Надано відповіді та покрокові інструкції щодо таких питань: як учителям працювати з учнями, що мають поведінково-емоційні розлади; як батькам говорити з дітьми, які є булерами або зазнають булінгу; чому і яким чином батьки та школа мають співпрацювати, щоб мінімізувати негативний вплив булінгу на життя і здоров'я дітей; якою має стати школа, аби бути вільною від боулінгу*

38. **Мовний обмудсмен: Верховний Суд підтвердив чинність і обов'язковість застосування Українського правопису** [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2024. – 29 трав. – Електрон. дані. Зазначено, що Уповноважений із захисту державної мови Тарас Кремень, висловив свою підтримку рішенню Верховного Суду (ВС), згідно з яким чинний український правопис є обов'язковими. "Український правопис, чинна редакція якого була затверджена постановою Кабінету Міністрів України 22 травня 2019 року,

успішно подолав чергову спробу послаблення позицій державної мови. Захистивши його, ми зміцнюємо основу основ національної ідентичності”, – зауважив Т. Кремінь. Мовний омбудсмен наголосив на необхідності масштабного використання чинного правопису в усіх сферах суспільного життя та нагадав, що вже минув 5-річний перехідний період, протягом якого діяли як старі, так і нові його норми. Тарас Кремінь наполягає на повному застосуванні правопису, але одночасно закликає Міністерство освіти і науки (МОН) до активнішої підтримки та виконання рекомендацій, висловлених у Річному звіті за 2023 р. Також він нагадав про заплановане з 2025 р. впровадження національного мультимедійного тесту на базі чинної редакції правопису. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/movniy-obmudsmen-verhovniy-sud-pidtverdiv-chinnist-i-obovyazkovist-zastosuvannya-ukrayinskogo-pravop.html>

39. **Мозговий І. Військова підготовка тепер є обов'язковою для двох категорій українців, — рішення Кабміну** [Електронний ресурс] / Іван Мозговий // Fakty.ua : [вебсайт]. – 2024. – 22 черв. — Електрон. дані. Як повідомив постійний представник Кабінету Міністрів України (КМ України) у Верховній Раді України (ВР України) Тарас Мельничук, КМ України ухвалив рішення про впровадження базової військової підготовки для студентів і поліцейських. Зазначено, що організацією та супроводом військової підготовки займатимуться Міністерство оборони України (МО України), Міністерство освіти і науки України (МОН України), Міністерство внутрішніх справ України (МВС України), інші державні органи та органи місцевого самоврядування (ОМС) за згодою, а також Генеральний штаб Збройних сил України (ЗСУ). Текст: <https://fakty.ua/439375-voennaya-podgotovka-teper-obyazatelna-dlya-dvuh-kategorij-ukraincev---reshenie-kabmina>

40. **Мукан Н. В. Професійна педагогіка** : слов. термінів і понять / Наталія Мукан, Любов Дольнікова ; за ред. Наталії Мукан ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2023. – 158 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А831648 У**

словнику вміщено майже 600 термінів і понять з професійної педагогіки із визначеннями їхньої сутності. Подано стислу характеристику наукового внеску 44 історичних постатей, що формували педагогічну науку загалом і професійну педагогіку зокрема. Визначення і тлумачення основних термінів подано в контексті сучасних досягнень педагогічної думки і термінології професійної педагогіки, що опрацьовані за сучасним правописом української мови з дотриманням основних принципів укладання словників

41. **Назаренко М. О. Вплив інститутів громадянського суспільства на модернізацію системи управління вищою освітою** [Електронний ресурс] / М. О. Назаренко, С. А. Лапшин // Актуал. питання у сучас. науці. – 2024. – № 5 (23). – С. 330-339. Зазначено, що однією зі стратегічних цілей державної політики у сфері вищої освіти, згідно зі Стратегією розвитку вищої освіти в Україні на 2022 - 2032 рр., є довіра держави, представників громадянського суспільства та бізнесу до освітньої, наукової, інноваційної діяльності закладів вищої освіти (ЗВО). Для цього необхідно розробляти та впроваджувати стратегічні плани розвитку університетів із урахуванням сучасних тенденцій, інновацій та потреб ринку праці; систематично проводити публічні консультації та слухання, де активно залучати громадськість у процес прийняття рішень щодо розвитку системи управління вищою освітою; ініціювати і підтримувати участь зацікавлених представників інститутів громадянського суспільства у наглядових радах і комітетах тощо. Проаналізовано нормативно-правове та інституційне забезпечення, що покликане сприяти розвитку та модернізації системи управління вищою освітою. Текст : <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/11435/11494>

42. **Новітні технології сучасного суспільства : НТСС-2023**) : тези доп. IV Міжнар. наук.-практ. конф., (м. Чернігів, 19 груд. 2023 р.) / М-во освіти і науки України, ДНУ «Ін-т модернізації змісту освіти» [та ін.]. – Чернігів : НУ «Чернігів. політехніка», 2023. – 275 с. : іл., табл. **Шифр**

зберігання в Бібліотеці: А831629 Зі змісту: *Інтерактивні технології в екологічній освіті / Г. О. Горошко. – С. 151-152*

43. Облаштування шкільних укриттів: Уряд затвердив спрямування коштів до бюджетів [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2024. – 4 черв. – Електрон. дані. Зазначено, що Кабінет Міністрів України (КМ України) затвердив розподіл субвенції з державного до місцевих бюджетів на ремонт і будівництво укриттів у школах. Міністерство освіти і науки (МОН) України повідомило про розподіл цих субвенцій у 50 громадах переважно у прифронтових і прикордонних із РФ областях. Загальна вартість проєктів склала 2,19 млрд грн. Громади, які не отримали фінансування, можуть залучити кошти з інших джерел, включаючи міжнародних партнерів, через систему DREAM. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/oblashtuvannya-shkilnih-ukrittiv-uryad-zatverdiv-spryamuvannya-koshtiv-do-byudzhativ.html>

44. Одарченко В. І. Професійна компетентність науково-педагогічних працівників комунальних закладів вищої освіти : управлінський аспект [Електронний ресурс] / В. І. Одарченко // Наук. інновації та перед. технології. Серія : Упр. та адміністрування. Економіка. Право. Педагогіка. Психологія. – 2024. – № 5. – С. 377-388. *Розкрито важливість забезпечення ефективного управління професійним розвитком науково-педагогічних працівників комунальних закладів вищої освіти (ЗВО) на засадах компетентнісного підходу та постійного вдосконалення стратегій та методів керівництва персоналом. Проаналізовано нормативно-правову базу щодо упровадження такого підходу в освітній процес ЗВО України. Вказано на вагомість компетентнісного підходу як інструменту управління якістю освіти, що дозволяє враховувати потреби ринку праці та забезпечувати високу якість підготовки фахівців. Визначено головне завдання освіти – готувати компетентного члена суспільства, спроможного ухвалювати адекватні рішення, реагуючи на*

<http://perspectives.pp.ua/index.php/наука/article/view/11311/11370>

45. **Освіта для сталого майбутнього: екологічні, технологічні, економічні і соціокультурні питання** / [Н. М. Грущинська та ін. ; за ред. В. Плаван, А. Касич, О. Бутенко] ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – Київ : КНУТД, 2024. – 307 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A830857** *Зі змісту: Наративи реалізації принципів неперервної освіти в сучасних умовах / Н. М. Грущинська. – С. 8-10; Віртуальні лабораторії Labster – шлях до якісної освіти / В. А. Потаскалов, І. В. Лісовська, Н. В. Тарасенко. – С. 14-20; Практика впровадження дистанційного навчання на платформі Moodle у вітчизняних ЗВО / І. А. Коваленко. – С. 26-31; Стратегічні орієнтири розвитку вищої школи України в умовах воєнного стану / О. В. Черниш. – С. 32-37; Сталий екологічний розвиток закладів освіти на основі концепції кліматичної нейтральності / В. П. Плаван. – С. 38-43.*

Текст:

https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/26097/4/OSM_mono_2024.pdf

46. **Парламент ухвалив за основу законопроект про академічну доброчесність** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2024. – 6 черв. – Електрон. дані. *Йдеться про ухвалення Верховною Радою України в першому читанні за основу законопроекту №10392 про академічну доброчесність (реєстр. № 10392). Окреслено ключові норми законопроекту, який, як зазначено у повідомленні пресслужби Апарату ВР України, "забезпечуватиме можливість підняти на більш високий, відповідний європейським стандартам, рівень культури в усіх закладах освіти і наукових установах, дозволить утвердити цінності академічної доброчесності, як в академічному середовищі, так і в суспільстві загалом".*

Текст:

<https://pravo.ua/parlament-ukhvalyv-za-osnovu-zakonoproiekt-pro-akademichnu-dobrochesnist/>

47. **Пасічний С. В. Теоретичні засади фінансового забезпечення закладів фахової передвищої освіти** [Електронний ресурс] / С. В. Пасічний

// Інвестиції : практика та досвід. – 2024. – № 11. – С.192-198. Визначено основні риси фінансового забезпечення вітчизняних фахових коледжів, а саме: бюджетне фінансування, пільгове кредитування та самофінансування. Проаналізовано основні принципи фінансування закладу фахової передвищої освіти (ЗФПО) як бюджетної установи та визначено основні фінансові джерела отримання коштів для надання освітніх послуг, які впливають на ефективність та результативність фінансового управління кожного ЗФПО. Зазначено, що розгляд цих питань дозволить сформувати ефективну систему фінансового управління фаховим коледжем, яка буде відповідати потребам суспільства у період трансформаційних змін і розбудови ефективної ланки фахової освіти в освітньому просторі країни.

Текст : <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/3889/3925>

48. Перший віцеспікер Олександр Корнієнко відвідав ліцей Горщиківської громади Житомирщини [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // *Голос України*. – 2024. – 4 черв. [№ 101]. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що у межах робочого візиту Перший заступник Голови Верховної Ради України (ВР України) Олександр Корнієнко разом із народним депутатом України Арсенієм Пушкаренком передав два автобуси від Естонської Республіки Горщиківській та Олевській громадам для освітніх і гуманітарних завдань. У межах відкритого уроку на тему «Вступ до ЄС» вони поспілкувалися з випускниками про їхні плани на майбутнє, а також перспективи, якими вони можуть скористатися у контексті євроінтеграції України: «Молоді пощастило — більша частина їхнього життя проходить вже в Євросоюзі».* Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/378393>

49. Пискун О. Діджитал-етикет : правила комунікації в умовах онлайн-навчання [Електронний ресурс] / О. Пискун, Г. Джевага, Н. Носовець // *Вісн. Нац. ун-ту «Чернігів. колегіум» ім. Т.Г. Шевченка*. – 2023. – Т. 178, № 22. – С.37-45. *Зазначено, що онлайн-освіта стала важливим елементом освітнього процесу і вимагає специфічних навичок і*

підходів до взаємодії. Звичне навчальне заняття перетворилося на онлайн-конференцію, де відсутній безпосередній контакт учасників, де педагог вимушений кардинально перебудовувати способи подачі навчального матеріалу, по-новому організовувати практичну роботу, групову взаємодію здобувачів освіти і використовувати нові способи здійснення зворотного зв'язку. Розглянуто важливість володіння диджитал-етикетом не лише для педагога, але й для усіх учасників онлайн-спілкування, а також технічні аспекти проведення навчальних відео конференцій, адже від цього залежить ефективність усього педагогічного процесу. Подано результати педагогічного досвіду авторів з організації онлайн-комунікації; вказано, що необхідність удосконалення навичок диджитал-етикету залишається актуальною навіть в офлайн-освіті, так як цифрові інструменти і комунікація в інтернеті стають все більш невід'ємною частиною нашого повсякденного життя.

Текст :

<https://visnyk.chnpu.edu.ua/index.php/visnyk/article/view/172>

50. Підготовка учителів до організації профілактики інформаційного насильства в освітньому середовищі [Електронний ресурс] / О. А. Біда, Г. Я. Дутка, А. П. Чичук, Т. П. Кучай, І. П. Подолян // Перспективи та інновац. науки. Серія : Педагогіка. Психологія, Медицина. – 2024. – № 5. – С. 59-68. *Зазначено, що використання віртуального простору, яке набуває все більшої актуальності у житті людей, не можна вважати абсолютно безпечним навіть з урахуванням відсутності реального спілкування людей віч-на-віч, оскільки головною загрозою його є кібербулінг. Визначено форми булінгу у закладі освіти та готовність майбутніх учителів до його профілактики, а також форми інформаційного насильства в освітньому просторі. Виділено типи поведінки, характерні для кібербулінгу. Запропоновано дієві напрями підготовки майбутніх учителів до профілактики булінгу та надано комплекс заходів для підвищення рівня психологічної безпеки освітнього середовища школи і*

закладу вищої освіти (ЗВО).

Текст :

<http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/11595/11655>

51. Підготовлено модельну навчальну програму інтегрованого курсу «Захист України» для 10 - 11 років навчання [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // *Голос України*. – 2024. – 14 черв. [№ 109]. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що Міністерство освіти і науки України (МОН України) підготувало модельну навчальну програму інтегрованого курсу «Захист України» для 10 - 11 років навчання. Як повідомив Комітет Верховної Ради України (ВР України) з питань освіти, науки та інновацій, ця програма є важливим кроком на шляху до трансформації допризовної підготовки в початкову загальновійськову підготовку та оновлення підходів до викладання навчального предмета «Захист України» в закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти. Метою інтегрованого курсу є формування національної та громадянської ідентичності, громадянської стійкості та оборонної свідомості здобувача профільної середньої освіти, здатного виявляти свою національну та громадянську ідентичність у повсякденному житті і в умовах негативних зовнішніх впливів, готовність до захисту незалежності і територіальної цілісності України, конституційних засад державного ладу, національних інтересів і суспільно-державних (національних) цінностей України.* Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/378563>

52. Пожарицький О. Вікторини та квести як ефективний спосіб заохочення здобувачів вищої освіти до вивчення навчальних дисциплін [Електронний ресурс] / О. Пожарицький, В. Чепурна, Т. Голубенко // *Актуал. питання у сучас. науці*. – 2024. – № 5 (23). – С. 897-908. *Зазначено, що застосування квестів і вікторин у навчальному процесі підвищує якісний рівень освоєння дисциплін, вмотивованість здобувачів освіти до ефективного навчального процесу, стимулює залучення резервів організації процесу безперервної самоосвіти, інтенсифікує відповідальність*

та самоорганізацію, дозволяє урізноманітнювати навчальний процес і підвищує рівень якості освіти. Розглянуто досвід застосування ігрових технологій як практичного втілення системи інтерактивних методів навчання у процес вивчення природничих дисциплін. Текст : <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/11485/11544>

53. **Поліковська Ю.** Для вчителів за підтримки ЮНІСЕФ створили матеріали для уроків безпеки [Електронний ресурс] / Юлія Поліковська // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 24 трав. – Електрон. дані. Подано інформацію, що Фонд "ЮНІСЕФ Україна" у співпраці з Міністерством освіти і науки (МОН) України розробив набір освітніх матеріалів "Літні пригоди без шкоди" для учнів V – IX класів. Цей проєкт включає методичні рекомендації, презентації, вправи та ігри, щоб навчити дітей правил безпеки на воді, у громадському транспорті та в соціальних мережах. Мета - збільшити їхню обізнаність щодо небезпеки та реагування на неї, а також відповідальне ведення себе в різних ситуаціях, включаючи булінг і кібербулінг. Текст: <https://ms.detector.media/internet/post/35018/2024-05-24-dlya-vchyteliv-za-pidtrymky-yunisef-stvoryly-materialy-dlya-urokiv-bezpeky/>

54. **Поліковська Ю.** Українські учні навчатимуться за допомогою ШІ, VR-технологій та ігор в «Minecraft» [Електронний ресурс] / Юлія Поліковська // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 28 трав. – Електрон. дані. Подано інформацію, що школярі в Херсонській, Миколаївській та Одеській областях зможуть навчатися застосовувати інноваційні цифрові технології в нових Цифрових освітніх центрах. Зазначено, що 16 центрів відкрили ЮНІСЕФ спільно з Асоціацією інноваційної та цифрової освіти та за сприяння Міністерства освіти і науки (МОН) України. «Мета Цифрових освітніх центрів — забезпечення безперервного навчання дітей та підлітків, надолуження освітніх втрат, надання можливості брати участь у заходах неформальної освіти, психоемоційна підтримка дітей і підлітків, їхніх батьків та вчителів,

надання можливостей для соціалізації та взаємодії, а також підвищення професійних компетентностей учителів. Пріоритет надано деокупованим територіям та громадам, які наближені до бойових дій», — повідомив заступник міністра освіти і науки України Андрій Сташків. Текст: <https://ms.detector.media/internet/post/35052/2024-05-28-ukrainski-uchni-navchatymutsya-za-dopomogoyu-shi-vr-tehnologiy-ta-igor-v-minecraft/>

55. **Поліковська Ю. Google представив в Україні платформу «Безпека дітей в Інтернеті»** [Електронний ресурс] / Юлія Поліковська // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 3 черв. – Електрон. дані. Зазначено, що на цій платформі зібрано корисні інструменти та ресурси з онлайн-безпеки для дітей та підлітків, а також батьків і вчителів. Серед них: інформація про основи цифрового громадянства й безпеки, адаптована для дітей різного віку, поради щодо того, як навчити дітей ділитися інформацією онлайн відповідально, спілкуватися ввічливо та захищати свою конфіденційність; інструменти та ресурси, які допоможуть батькам і вчителям розпочати розмову з дітьми про безпеку в Інтернеті тощо. На сайті розміщені посібники з основ цифрової безпеки, медіаграмотності, налаштування «батьківського контролю». Текст:

<https://ms.detector.media/internet/post/35108/2024-06-03-google-predstavyyv-v-ukraini-platformu-bezpeka-ditey-v-interneti/>

56. **Поліпшити ситуацію спільними зусиллями** [Електронний ресурс] // Уряд. кур'єр. – 2024. – 8 черв. [№ 117]. – Електрон. дані. Як повідомив Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль під час засідання Кабінету Міністрів України (КМ України), уряд схвалив розроблену Міністерством освіти і науки (МОН) Національну стратегію розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 р. та операційний план з її реалізації на 2024 — 2026 рр. Мета стратегії — створити умови для доступу до якісної освіти кожного здобувача відповідно до його індивідуальних потреб та можливостей. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/polipshiti-situaciyu-spilnimi-zusillyami/>

57. **Прокопчук В. С. Пам'яткоохоронна робота в закладах загальної середньої освіти** : навч.-метод. посіб. / В. С. Прокопчук, А. П. Гриценко; Глухів. нац. пед. ун-т ім. О. Довженка. – 2-ге вид., допов. – Суми : Цьома С. П., 2024. – 135 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A831402** У посібнику порушено актуальні проблеми участі школярів в охороні пам'яток історії і культури. Вміщено матеріали, які допоможуть учителям та учням освоїти історію, теорію, напрацьований досвід і нормативно-правові засади. Висвітлено факти з історії пам'яткоохоронного руху в Україні. Розглянуто законодавство України з питань охорони культурної спадщини. Окреслено основні напрями, форми і методи використання пам'яток історії і культури в навчально-виховній роботі та залучення здобувачів освіти до їх збереження. Розглянуто шкільний музей як важливий центр збереження і популяризації історико-культурної спадщини.

58. **Психосоціальні ресурси особистісного та соціального розвитку в епоху глобалізації** : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 3 - 4 листоп. 2023 р. / М-во освіти і науки України, Західноукр. нац. ун-т [та ін.]. – Тернопіль : ЗУНУ, 2024. – 412 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A829671** Зі змісту: Релігійно-моральне виховання української молоді / О. Рудакевич. – С. 41-44; Сучасні українські реалії та освіта / С. Захарін. – С. 64-68; Наукові підходи до розвитку уявлень студентської молоді про сімейне життя / М. Кузишен. – С. 92-96; Психолого-педагогічний інструментарій оптимізації психофізіологічного стану студентів з особливими освітніми потребами / В. Кравченко. – С. 148-150; Психосоматичне здоров'я як психофізіологічний критерій оцінки адаптаційних можливостей студентів закладів вищої освіти / Р. Петрик. – С. 152-154; Методологічні аспекти розвитку творчих здібностей педагогів / Д. Кузьминська. – С. 155-157; Психологічні бар'єри професійного зростання викладача вищої школи / А. Крижановська. – С. 170-171; Психологічні аспекти застосування інноваційних технологій навчання у закладах вищої

освіти / О. Якимишин. – С. 178-180; Тренінгові технології як засіб розвитку професійних якостей майбутніх фахівців / О. Воронова, М. Барчій. – С. 254-258; Значення психолого-педагогічної комунікації в розбудові багатовекторного людиноцентристського закладу освіти / Л. Калініна. – С. 317-319; Соціально-психологічні чинники соціального благополуччя студентської молоді / О. Корчинський. – 324-326; Вплив стресу на психічне здоров'я студентської молоді / С. Кирик. – С. 383-384. Текст: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/49184>

59. **Романишин Ю. Л. Професійна педагогіка та освітні технології** : навч. посіб. / Юлія Любомирівна Романишин ; М-во освіти і науки України, Івано-Франків. нац. техн. ун-т нафти і газу. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2024. – 215 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Б372538** *Висвітлено ключові питання професійної педагогіки в закладах вищої освіти (ЗВО), інноваційні тенденції розвитку вищої освіти. Розглянуто педагогічну систему, педагогічний процес, сучасні педагогічні технології навчання, компоненти та структуру організації процесу навчання в ЗВО. Окреслено засади проєктування та функціонування освітнього середовища університету, базованого на інформаційних технологіях тощо.*

60. **Савінова Н. В. Основні етапи розбудови безбар'єрного освітнього середовища в Україні** [Електронний ресурс] / Н. В. Савінова, О. А. Чуйко // Інновац. педагогіка. – 2024. – Т. 1, вип. 70. – С. 63-67. *Висвітлено основні тенденції та етапи створення безбар'єрного освітньо-розвиткового середовища в освітньому просторі України. Визначено шляхи провадження безбар'єрності та запобігання виникненню бар'єрів в освітньому середовищі, забезпечення формування відповідального ставлення до здоров'я як найвищої індивідуальної й суспільної цінності. Зазначено, що ці заходи є початком суттєвої перебудови освітньо-розвиткового середовища та забезпечення його безбар'єрності як на загальнонаціональному рівні, так і на рівні кожної громади. Текст :* http://innovpedagogy.od.ua/archives/2024/70/part_1/14.pdf

61. **Середовище, де батьки і діти почуваються частиною України** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2024. – 21 трав. [№ 91]. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що голова Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань інтеграції України до ЄС Іванна Климпуш-Цинцадзе в межах робочого візиту до Литви відвідала Міжнародну українську школу у Вільнюсі. Зауважено, що у закладі навчаються понад 2500 українських дітей, які через війну знайшли прихисток за кордоном. «Це надихаючий і важливий досвід, який свідчить про те, що, якщо є люди, які горять ідеєю і мають бачення, як втілити її у життя — то це реально. Неймовірне керівництво школи — директорка пані Олена Внуковська та її надійне плече — заступниця директорки Громадської організації МУШ пані Оксана Воронецька — дають віру в те, що ми можемо забезпечити вміння бачити, як українська освітня програма може охопити максимальну кількість українських дітей, які сьогодні, на жаль, змушені перебувати поза межами України», — сказала І. Климпуш-Цинцадзе. Зазначено, що Міжнародна українська школа має філії у Вільнюсі, Каунасі, Клайпеді та Шауляї. Діти навчаються у дві зміни. Окрім української, вони опановують литовську, англійську і французьку мови. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/378220>*

62. **Сібаров С. Д. Новаторство в діяльності авторських шкіл України** [Електронний ресурс] / С. Д. Сібаров // Наука і техніка сьогодні. Серія : Право. Економіка. Педагогіка. Техніка. Фіз-мат. науки. – 2024. – № 5. – С. 912-919. *Розглянуто феномен авторських шкіл в Україні, які слугують своєрідними освітніми центрами та побудовані на педагогічних ідеях і концепціях видатних вітчизняних новаторів у навчанні. Вказано, що з урахуванням сучасних реалій розвитку нашої держави, процесів, що відбуваються в освітньому просторі, поняття "авторська школа" набуває нових рис і якостей. На відміну від інноваційних і експериментальних шкіл, до змісту авторської школи входить не тільки просторово-смісловова, а й особистісно-суб'єктна складова. Зазначено, що в Україні*

створено цілу мережу шкіл нового типу, що налічує більше 30. Висвітлено різноманітні аспекти інновацій в авторських школах, зокрема впровадження новаторських педагогічних концепцій і методик, персоналізоване навчання та розвиток, інтеграція навчальних дисциплін, використання передових технологій і методів навчання, виховання творчих здібностей і критичного мислення тощо. Вказано на переваги та виклики, пов'язані з новаторською діяльністю авторських шкіл, а також їхню роль у модернізації української системи освіти та забезпеченні її конкурентоспроможності на міжнародному рівні. Текст : <http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/11837/11897>

63. **Соболева В. Особливості дистанційного навчання в умовах фахової передвищої освіти** [Електронний ресурс] / В. Соболева // Адапт. упр. : теорія і практика. Серія : Педагогіка. – 2023. – Т. 17, № 33. – Електрон. дані. Зазначено, що дистанційне навчання належить до інноваційних освітніх технологій, які забезпечують доступність і якість освітнього процесу на відстані. Вказано, що засобами реалізації дистанційного навчання є навчальні платформи, інтернет-ресурси; дистанційне навчання сприяло появі нових технологічних освітніх трендів: хмарних сервісів, масових відкритих онлайн-курсів, адаптивному навчанню, поведінковій аналітиці тощо. Розкрито значення основних форм комунікаційної взаємодії, що передбачають ефективне впровадження дистанційного навчання та акцентовано увагу на принципах організації дистанційного навчання в умовах фахової передвищої освіти, системі моніторингу, яка використовується для ефективного управління освітнім процесом та визначення результатів дистанційного навчання. Текст : <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/625>

64. **Сталий розвиток туризму на засадах партнерства: освіта, наука, практика** : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. студентів, 23 - 24 листоп. 2023 р. / Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т ; [за ред. М. Барна, Й. Раковська]. – Львів : ЛТЕУ, 2023. – 209 с. : іл.,

табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A830978** Зі змісту: *Бізнес-симуляція як сучасний метод навчання / Л. Г. Медвідь. – С. 204-207; Інтерактивні освітні технології у вищій школі: переваги та виклики / Б. М. Мізюк, М. І. Миронова. – С. 207-209.* Текст:

https://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/kafedry/Turizm/Docs/2023_confefence-tourism_2023.pdf

65. **Сучасні аспекти організації самостійної роботи учнів фахових передвищих навчальних закладів під час війни** [Електронний ресурс] / Х. Бахтіярова, Ю. В. Довбиш, І. О. Довбиш, О. С. Довбиш // Інновац. педагогіка. – 2024. – Т. 1, вип.70. – С.18-23. *Проаналізовано причини втрати зацікавленості учнів у навчанні в умовах війни та, як наслідок, зниження ефективності їх самостійної роботи. Увагу приділено діям викладача, що спонукають студентів до самонавчання, ефективним методам і концепціям навчання. Вказано, що важливим для організації роботи студентської молоді сьогодні є забезпечення комунікації викладач - здобувач освіти із використанням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та персоналізований підхід до кожного учня, розуміння зовнішніх обставин. Зазначено, що в складні часи російської агресії проти України особлива увага приділяється налагодженню планомірної роботи закладів фахової передвищої освіти (ЗФПО), адже разом із перемогою у повоєнні часи дуже знадобляться кваліфіковані робітники різних спеціалізацій для відбудови країни.* Текст : http://innovpedagogy.od.ua/archives/2024/70/part_1/5.pdf

66. **«Тема інклюзивної освіти дуже важлива, особливо у воєнний час»** [Електронний ресурс] // Високий замок. – 2024. – 3 черв. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що в інтерв'ю «5 каналу» лідерка фракції «Європейська Солідарність» у Київраді Марина Порошенко розповіла, що вже майже 12 років опікується Святошинським дитячим будинком-інтернатом для дітей з інвалідністю. За її словами, інклюзивна освіта і загалом інклюзивний підхід для України стає дедалі актуальнішим — адже війна, на жаль, калічить і дітей, і дорослих. За сприяння М. Порошенко тут*

обладнали укриття, де можна і вчитись, і гратися, і спати. В укритті є зручні меблі, працює потужна вентиляція, щоб дітям було комфортно навіть під час повітряних тривог. «Вже майже 12 років я опікуюся цим будинком-інтернатом для хлопчиків. Коли я ще в 2015 році започаткувала інклюзивну освіту для того, щоб соціалізувати цих дітей — це було потрібно більше навіть не для них, а для суспільства», — переконана М. Порошенко. Вона наголосила, що діти з інвалідністю не мають почуватися ізольованими від суспільства. Текст : <https://wz.lviv.ua/news/513895-tema-inkliuzyvnoi-osvity-duzhe-vazhlyva-osoblyvo-u-voiennyi-chas>

67. **Урбанська К. Культурна освіта, яку здійснюють навчальні заклади** [Електронний ресурс] / Кароліна Урбанська // Культур. альм. – 2024. – № 1. – С. 408-415. Зазначено, що одним із видів освіти, який надають навчальні заклади, є культурна освіта, яка з точки зору особистості є важливим середовищем для розвитку. Культурна освіта впливає на пізнавальну, соціальну та емоційну сфери. Освітні заклади реалізують завдання культурного виховання через різні методи, такі як освітні поїздки та майстер-класи. Контакт з культурою може стимулювати нові інтереси та глибше відчуття емоційної сфери. Однак існують проблеми, такі як недостатня кількість організованих поїздок та нецікава програма навчання. Текст: <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/363/341>

68. **Цифрові освітні центри відновлять навчання у прифронтових і деокупованих громадах** [Електронний ресурс] // Уряд. кур'єр. – 2024. – 4 черв. [№ 113]. – Електрон. дані. Йдеться про те, що українські школярі матимуть змогу навчатися завдяки інноваційним технологіям — штучному інтелекту (ШІ), віртуальній та доповненій реальності тощо. Зазначено, що це стало можливим завдяки відкриттю в Херсонській, Миколаївській та Одеській областях 16 цифрових освітніх центрів. Центри покликані відновити доступ до якісної освіти для 16 000 учнів I — XI класів із прифронтових і деокупованих громад. Ініціативу реалізує Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) спільно з Асоціацією інноваційної та цифрової освіти за

сприяння Міністерства освіти і науки України (МОН України). Повідомлено, що у центрах учні безплатно зможуть: за допомогою ШІ визначити предмети для надолуження; навчатися через інтерактивні уроки, AR / VR-технології; отримувати індивідуальні консультації (Убер-Школа); опановувати навички XXI ст. та програмування в Minecraft; удосконалювати українську та англійську мови; одержувати психоемоційну підтримку; пройти профорієнтацію до 1000+ професій. Текст:

<https://ukurier.gov.ua/uk/news/cifrovi-osvitni-centri-vidnovlyat-navchannya-u-pri/>

69. **Черньонков Я. О.** *Навчання іноземних мов у ЗВО згідно з законопроектом № 9432 [Електронний ресурс] / Я. О. Черньонков // Актуал. питання у сучас. науці. – 2024. – № 5 (23). – С. 704-718. Розглянуто теоретичні та практичні особливості впровадження законопроекту № 9432 «Про використання англійської мови в Україні» в системі закладів вищої освіти (ЗВО). Проаналізовано та визначено провідну роль і концептуальний вплив впровадження цього документа в освітній процес та участі здобувачів вищої освіти в різноманітних заходах щодо формування іншомовної комунікативної компетенції та підвищення рівня володіння іноземною мовою майбутніх спеціалістів різних напрямків і професорсько-викладацького складу.* Текст :

<http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/11469/11528>

70. **Чичук В.** *Підвищення мотивації та зацікавленості здобувачів освіти в дистанційному навчанні : дослідження на прикладі LMS SKILLZRUN [Електронний ресурс] / В.Чичук, І. Лопатко // Проблеми підгот. сучас. вчителя. – 2024. – № 1 (29). – С. 83-90. Йдеться про онлайн-платформу для навчання «LMS» – це веб-додаток для керування навчальним курсом, що широко використовується та дозволяє зручно організувати процес навчання, призначати завдання, контролювати час і оцінювати результати та може бути ефективним засобом стимулювання інтересу слухачів курсів до навчання та покращання їхніх результатів. Окреслено перспективні напрямки розвитку «LMS» для подальшого покращання*

результатів навчання та задоволеності здобувачів освіти. Наголошено, що успішне використання «LMS» залежить від правильного налаштування та використання їх функціоналу викладачами та адміністраторами. Текст : <http://psv.udpu.edu.ua/article/view/305100>

71. **Шведова Я. В. Читання та його місце серед студентської молоді у сучасному інформаційному суспільстві** [Електронний ресурс] / Я. В. Шведова, К. В. Смаль // Наук. зап. пед. каф. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – 2023. – № 53. – С.81-89. *За результатами опитування, яке проводилося за допомогою розробленої анкети у Google Формі виявлено, що більшість студентів вважають читання необхідним для кожного, намагаються читати кожного дня, або хоча б декілька разів на тиждень. Середня кількість прочитаних студентами за рік книг сягає 20. Зазначено, що криза читання серед студентської молоді все-таки існує, але практика читання паперових книг залишається, незважаючи на стрімкий розвиток інформаційного суспільства. Виявлено найпоширеніші труднощі, з якими стикається більшість студентів при розумінні, інтерпретації та аналізі текстової інформації зокрема наукових текстів. Вони по'язані переважно із зосередженням уваги, інтерпретацією наукових текстів, виділенням головного, структуризацією прочитаного, вмінням критично сприймати інформацію.* Текст :

<https://periodicals.karazin.ua/pedagogy/article/view/23594/21476>

72. **Шевченко Н. Внутрішній моніторинг як засіб забезпечення адаптивності освіти в умовах дистанційного навчання (на прикладі Харківської області)** [Електронний ресурс] / Н. Шевченко // Адапт. упр. : теорія і практика. Серія : Педагогіка. – 2024. – Т. 18, № 35. – Електрон. дані. *Висвітлено досвід проведення в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) Харківської області внутрішнього моніторингу якості освітнього процесу в умовах дистанційного навчання. Наголошено на важливості планування моніторингу, включення його до внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладу та прийняття управлінських рішень на підставі його*

результатів. Розглянуто етапи проведення внутрішнього моніторингу як складової внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Подано результати проведеного дослідження якості організації освітнього процесу в умовах дистанційного навчання та напрямів і якості внутрішнього моніторингу, проведеного керівниками ЗЗСО області. Акцентовано на ролі комплексного вивчення показників функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладу для забезпечення адаптивного управління якістю освіти. Текст : <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/673>

73. **Шикун А. Мобільність та вивчення мови : використання онлайн-платформ для вивчення іноземних мов** [Електронний ресурс] / А. Шикун // Людинознав. студії. – 2023. – № 48. – С. 225-228. Зазначено, що останнім часом онлайн-платформи стають все більш популярними для вивчення англійської мови, мають кілька переваг, зокрема зручність, гнучкість і можливість спілкуватися з носіями мови; дозволяють учням навчатися у своєму власному темпі та за власним розкладом, що особливо корисно для тих, хто має напружений графік або обмежений доступ до мовних шкіл чи репетиторів; пропонують широкий спектр ресурсів і матеріалів, включаючи відео, інтерактивні вправи та практичні тести, які можуть допомогти учням швидко й ефективно покращити свої мовні навички. Наголошено, що спосіб вивчення іноземних мов змінився за допомогою мобільних технологій, з'явилося поняття мобільних учнів (MLs), тобто це студенти, які використовують для вивчення мови сучасні інновації у сфері мобільного зв'язку. Розглянуто можливості та переваги вивчення іноземних мов за допомогою онлайн-платформ. Текст : <http://pedagogy.dspu.in.ua/index.php/pedagogy/article/view/402>

74. **Щодо дебіюрократизації діяльності центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2024. – 8 черв. [№ 105]. – Електрон. дані. Йдеться про те, що Верховна Рада України (ВР України) 6 червня 2024 р. за результатами розгляду в першому читанні

прийняла за основу проєкт Закону про внесення змін до деяких законів України щодо де бюрократизації діяльності центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки (реєстр. № 9601 від 10.08.2023). Текст: <http://www.golos.com.ua/article/378490>

75. Щодо Премії Верховної Ради України найкращим учасникам ЗНО [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2024. – 11 черв. [№ 106]. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що 6 червня 2024 р. Верховна Рада України (ВР України) прийняла Постанову ВР України «Про деякі питання реалізації у 2024 році Постанови Верховної Ради України «Про Премію Верховної Ради України найкращим учасникам зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти» (реєстр. № 11227). Зазначено, що, враховуючи продовження воєнного стану, який спричинений військовою агресією РФ, а також зважаючи на зміну формату складання у 2024 р. зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, що унеможливило проведення процедури відбору кандидатів на присудження Премії ВР України найкращим учасникам зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти у 2024 р., Постановою тимчасово призупиняється проведення конкурсного відбору найкращих учасників ЗНО.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/378511>

76. Щодо розширення прав органів студентського самоврядування та забезпечення прав здобувачів вищої освіти [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2024. – 8 черв. [№ 105]. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що Верховна Рада України (ВР України) на пленарному засіданні 6 червня 2024 р. прийняла за основу проєкт Закону про внесення змін до Закону «Про вищу освіту» щодо розширення прав органів студентського самоврядування та забезпечення прав здобувачів вищої освіти (реєстр. № 10279). Зазначено,*

що прийняття Закону забезпечить посилення ролі студентського самоврядування у діяльності закладів вищої освіти (ЗВО), активізацію їх участі відповідно до практик провідних ЗВО країн Європейського Союзу (ЄС), розвиток управлінських і лідерських якостей здобувачів освіти, їх фінансової грамотності та громадянської відповідальності. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/378489>

77. Щодо сприяння розвитку волонтерства серед здобувачів освіти [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2024. – 8 черв. [№ 105]. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що Верховна Рада України (ВР України) 6 червня 2024 р. за результатами розгляду в першому читанні прийняла за основу проєкт Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння розвитку волонтерства серед здобувачів освіти (реєстр. № 11159 від 09.04.2024). Зазначено, що метою проєкту Закону є адаптація законодавства України до права Європейського Союзу (ЄС) в частині визнання результатів волонтерської діяльності, розвитку культури соціальної відповідальності в суспільстві, особливо серед дітей та молоді, та збільшення частки суспільства, охопленої волонтерством. Законопроєктом передбачено внесення змін до Законів України «Про повну загальну середню освіту», «Про вищу освіту», «Про освіту» та «Про волонтерську діяльність». Текст: <http://www.golos.com.ua/article/37849>*

78. Юлія Гришина: Завдяки розширенню прав органів студентського самоврядування наша молодь отримає більше можливостей для самореалізації [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2024. – 11 черв. [№ 106]. – Електрон. дані. *Як розповіла народна депутатка, заступниця голови фракції «Слуга Народу», членкиня парламентського Комітету з питань освіти, науки та інновацій Юлія Гришина, прийнятий Верховною Радою України (ВР України) в першому читанні законопроєкт № 10279 спрямований на те, щоб надати українським студентам більше прав і розширити можливості*

органів студентського самоврядування. Вона нагадала, що в Україні вже 10 років не оновлювалися норми закону про вищу освіту, які регулюють питання студентського самоврядування і прав здобувачів вищої освіти.

Текст: <http://www.golos.com.ua/article/378519>

Освіта в зарубіжних країнах

79. **Галів М. Система середньої професійної освіти в Хорватії (1991 - 2023) : реформування, проблеми і перспективи** [Електронний ресурс] / М. Галів // Молодь і ринок. – 2024. – № 5. – С. 12-20. *Встановлено, що від часу здобуття незалежності Хорватії в країні проводилися освітні реформи, які стосувалися, зокрема, й сфери середньої професійної освіти. Наведено етапи проведення освітніх реформ. Вказано, що у системі професійної освіти Хорватії накопичилися певні суперечності. З одного боку, великий відсоток здобувачів освіти, порівняно з гімназіями, але з іншого – чимале безробіття випускників закладів професійної освіти, їх влиття у систему вищої освіти. За результатами проведеного дослідження підсумовано, що для України корисним буде хорватський досвід щодо упровадження правових, фінансових, організаційних механізмів дуальної освіти; утворення інституцій забезпечення якості освіти, зокрема Агентства професійної освіти та регіональних центрів компетентностей; оптимізації закладів професійної освіти та освітньо-професійних програм; підвищення привабливості професійної освіти серед молоді. Текст :* <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/304894>

80. **Назвали країну з найрозумнішими школярами** [Електронний ресурс] // Газета по-українськи. – 2024. – 6 черв. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що естонські 15-річні школярі показали одні із найкращих результатів на дослідженні PISA-2022. Зокрема, Естонія зберегла свої лідерські позиції серед європейських країн та продемонструвала винятково високі рейтинги підлітків із математики, природничих наук і читання.*

Загалом країна увійшла до вісімки найкращих у світі. Міністерство освіти Естонії пов'язує успіх із професійними навичками педагогів та середньому віку естонських вчителів (49 років). Вказано, що школи та вчителі в Естонії мають широку автономію. Заклади освіти можуть розробляти власні навчальні програми, зі своїми цілями та фокусом. Педагоги самостійно обирають підручники й методи навчання. За словами вчителів, часто школа з учнями та батьками організують різні цікаві події: концерти, піжамні вечірки, приготування їжі тощо, де беруть участь як учні, так і вчителі та батьки. Текст : https://gazeta.ua/articles/edu-and-science/_nazvali-krayinu-z-najrozumnishimi-shkolyarami/1183500

Див. також :4, 12 14, 24, 31, 49, 55, 56, 73,74, 78

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко

25 червня 2024 р.